

VELİ TOPLANTILARININ VERİMLİLİĞİNE İLİŞKİN VELİ GÖRÜŞLERİ¹

Parents' Views on the Efficiency of Parent Meetings

Gizem KOBAK ERSOY², Mehmet Kaan DEMİR³

Öz

Bu araştırmanın temel amacı, veli toplantılarının verimliliğine ilişkin velilerin görüşlerinin değerlendirilmesidir. Araştırma nitel araştırma olarak tasarlanmış olup veli toplantıları olgusu üzerine ilkök velileriyle görüşme yapılmıştır. Araştırmada görüşlerine başvuru çalışmaları grubunu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Muş ilindeki ilkokullarda çocukları eğitim gören 104 veli oluşturmaktadır. Örneklem grubu amaçlı örnekleme türlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme stratejisi ile belirlenmiştir. Velilerin veli toplantılarından haberdar olma durumları, toplantıların içeriği hakkında bilgi sahibi olma durumları, toplantılara katılma durumları, toplantıların öğrenciye faydalı olma durumları ve yapılan veli toplantıları dışında öğretmenler ile iletişim sağlama durumları hakkında bilgi elde etmeyi amaçlayan araştırmada 104 katılımcının 103'ü okulda düzenlenen veli toplantılarından haberdar olduklarını belirtmiştir. Katılımcıların büyük kısmı veli toplantılarından önce yeterli bilgiye ulaştıklarını belirtmektedir. Katılımcıların büyük kısmı veli toplantılarına sıklıkla katıldıklarını belirtmişlerdir. 31 katılımcı her zaman katıldığını, 14 katılımcı bazen katıldığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan velilerden 82 veli, veli toplantılarını yeterli bulmuştur. 22 veli, veli toplantılarını yeterli bulmamıştır. Araştırma sonuçlarına göre velilerin 101'i veli toplantıları dışında da öğretmenler ile iletişim kurmaktadır. 3 veli ise toplantılar dışında iletişim kurmamaktadır. Araştırmada velilerin 22'si bazen, 79'u sık sık veli toplantıları dışında öğretmenlerle iletişim kurduklarını belirtmişlerdir. Çalışmanın sonunda veli toplantılarının verimliliğinin artırılması amacıyla yönelik çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Veli toplantıları, Veli görüşleri, İlkokul, Sınıf Öğretmeni

Abstract

The aim of this study is to evaluate parents' views on the efficiency of parent meetings. The study was constructed on a qualitative research design, and interviews were conducted with primary school parents on the phenomenon of parent meetings. The working group included 104 parents whose children received primary school education in Muş during the 2018 and 2019 academic year. The participants were chosen by the maximum variation sampling method, which is one of the purposive sampling types. This study aims to obtain information regarding the parents' awareness of the parent meetings, their knowledge of the content of the meetings, their participation in the meetings, the usefulness of the meetings to the students, and communicating with the teachers apart from the parent meetings. Accordingly, the results revealed that 103 out of the 104 participants were aware of the parent meetings held at school. Most of the participants reported that they obtained sufficient information before the parent meetings. Most of the participants stated that they frequently attended parent meetings. 31 participants always attended the meeting, while 14 participants sometimes participated. 82 parents were reported to find parent meetings sufficient; whereas 22 of whom found the parent meetings insufficient. The results also indicated that 101 of the parents communicated with the teachers apart from the parent meetings, while 3 parents did not. 22 of the parents stated that they sometimes communicated with the teachers apart from parent meetings, while 79 of them frequently met. At the end of the study various suggestions were presented to increase the efficiency of parents' meetings.

Keywords: Parent Meetings, Parent Views, Primary School, Classroom Teacher

¹Bu makale " Veli Toplantılarının Verimliliğine İlişkin Veli ve Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi " adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Millî Eğitim Bakanlığı, Sınıf Öğretmeni; gzmkobak94@gmail.com. ORCID: 0000-0003-2819-8656

³ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü; mkdemir2000@comu.edu.tr. ORCID: 0000-0001-8797-0410

GİRİŞ

21. yüzyıl okul-aile-toplum sacayağında ailenin öneminin azami düzeye çıktığı bir süreç olarak devam etmektedir. Aileler bugün, gerek küreselleşmenin ve paralelinde teknolojinin yarattığı sarmaldan kaynaklanan sorunlar gerekse de dünyanın yaşadığı en büyük salgınlardan olan Covid-19 salgını ortamında karşılaşılan yeni normaller sebebiyle daha önemli yükleri omuzlarında taşımaktadırlar. Okul denilen örgün eğitimin sembolü kurumların açılmadığı ve eğitim ortamlarının kablosuz ağlarla evlerin içinde kurulduğu günümüzde velilerin giderek artan takip, ilgi, endişe ve kaygı durumlarının söz konusu olması doğaldır.

Okullardaki formal eğitim kalitesinin yükseltilmesi, öğrencilerin daha başarılı olması, yıllardır eğitim bilimlerini meşgul eden konulardan biridir. Öğrencilerin eğitimi genel olarak değerlendirildiğinde, eğitime informal kaynakların da etkisinin olduğu anlaşılmakta, aileler de bunların başında gelmektedir. O halde, aileler, eğitime katkı sağlayan informal kaynaklar arasında büyük önem taşımaktadırlar (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010). Ailenin eseri olan çocuğun sağlıklı yetişmesi ve başarılı olması için aileye birtakım görevler düşmektedir. Çocukta iyiye, doğruya, güzele, başarıya ilgiyi gerçekleştirmenin, onda kendi öz denetimini, kendi kendini yönlendirecek düşüncenin oluşmasını sağlamanın eğitimde ana ilke olması gerekmektedir (Altınköprü, 2004). Eğitimin bu ana ilkesini gerçekleştirmek eğitimde kaliteyi sağlamak demektir (Tomanbay, 1999). Bunun sağlanması ve çocuğun başarılı olması için ailelerin önem vermesi gereken bazı noktalar bulunmaktadır. Bu noktalar arasında evde huzurlu ve mutlu bir aile ortamının oluşturulması, dikkat dağıtıcı şeylerden arındırılmış uygun bir çalışma ortamı hazırlanması, evde okumanın alışkanlık hâline geldiği okuma saatlerin oluşturulması, çocuktan onun seviyelerine uygun olacak şekilde gerçekçi beklentiler içine girilmesi, verilen ev ödevlerinin çocuğun sorumluluğu olarak onun tarafından yapılmasına dikkat edilmesi, televizyonun kapatılması, öğretmenlerle sık sık konuşulması, başarılarını överken gerçekçi olunması, çocuğun moralini bozacak ve onu kaygılandırarak yanlış tutum ve söylemlerden uzak olunması olarak sıralanabilmektedir (Saygılı, 2013).

Ailenin okul ile iletişimi güçlü olursa, öğretmene ve öğrencisine göstermiş olduğu ilgi de yüksek olur. Bunun yanında eğer veliler okulun yapısıyla işlevi ile alakalı bilgi sahibiyse çocuklarını yönlendirmeleri daha kolay olacaktır. Bu konuda yapılan araştırmalar da bu durumun haklılığını ortaya koymuşlardır. O halde gerek okul içi ve gerekse de okul dışı faaliyetlerin mutlak suretle birbiriyle bütünleşmesi gerekmektedir. Bunun yolu da ailenin okulda yapılmakta olan öğretim faaliyetlerinden haberdar olması ve okul ile güncel hayat arasında bağdaşımın mümkün kılınmasından geçmektedir (Varış, 1997).

Anne babaların çocuğun okul hayatı üzerinde durdukları temel sorun ders başarısı ve okuma yazma öğrenmesi olmaktadır. Oysaki bu süreçte dikkat edilmesi gereken nokta, yeni sorumlulukların yüklenmesi, zorunlu kuralların uygulanması, aile içinde tanınan ayrıcalıkların ortadan kalkması ve sıradan bir birey olduğu düşüncesi olmalıdır (Altınköprü, 2004). Çocuk eğitim kurumuna başlayınca, anne-baba ile başlayan eğitimin bir bölümünü okullar sahiplenmektedir. Fakat aile asla çocuğu eğitiminden kendini tamamiyle yok sayamaz (Şişman, 2000). Şad'a (2012) göre "aile katılımı, eğitimde verimi artırmak için önemlidir. Aile katılımının tanımı, anne-babaların çocukların eğitim sürecinde yer almaları şeklinde yapılabilir. Buna göre, ebeveynlerin çocuklarla okul konusunda konuşmaları, ödevler için yardım etmeleri ve kontrol etmeleri, okul faaliyetlerinde yer almaları, çocukların öğretmenleriyle bire bir görüşmek veya veli toplantılarına katılmak için okula gitmeleri aile katılımına örnek olarak gösterilebilir."

Şentürk ve Demir'e (2019) göre eğitime ilk ailede başlayan çocuk ailesinden pek çok konuda etkilenmektedir. Ailenin de çocuğun hayatındaki yeri çok önemli ve değişmezdir. Toplumun en küçük parçası olmasına rağmen toplum için en büyük öneme sahiptir. Eğitim kurumlarında akademik başarıyı arttıran faktörlerin temelinde aile vasıfları ve ailenin çocuğa verdiği dayanak ilk sırada gösterilmektedir. Bunlar çocuğa ders çalışma imkânı sağlama, bilginin temellerine erişme bakımından destek olma, becerilerini meydana getirme, uygun ortam oluşturma, ihtiyaç duyulan materyal sağlama ve çocuğun meydana getirdiği ürünlerin önemli olduğunu ona hissettirme gibi etkenlerdir. Ailesinin çabalarıyla öğrenmeye ve başarılı olmaya güdülenen, çalışma alanı oluşturulan, fikirlerine saygı gösterilen, düşüncelerini ifade özgürlüğü tanınan öğrencinin yaratıcılığı desteklenmektedir. Aile ortamında fikirleri önemsenen çocuk, toplumdaki kişilerle iletişim kurduğunda kendine güveni sayesinde kendini öne çıkarmaktadır (Şişman, 2000). Bu şekilde de çocuklar okullarda ailelerinden getirdikleri avantajlı durumlarla okulların görevlerini kolaylaştırabilirler.

Cömert'e (2002) göre tamamlanmış, gereğine uygun bir aile katılım çalışması ile okul ve öğretmen arasında şu kazanımlar sağlanabilir;

- * Okulun programını daha kolay gerçekleştirebilme,
- * Eğitim hedeflerine ulaşma,
- * Eğitimin sürekliliğini sağlama,
- * Çocuğun çok yönlü gelişimine katkıda bulunma,

- * Eğitimin kalitesini arttırma,
- * Sağlıklı iletişim sayesinde okul ve ailenin birbirini kolayca tanıyabilmesi ve problemleri çözebilmesi,
- * Sorumlulukların paylaşılması.

Aile katılımının ilköğretim öncesi dönemden başlayıp lise çağlarını kapsaması çocukların gelişimlerine ve okul yaşamlarına olumlu katkıları bulunmaktadır (Titiz ve Tokel, 2015). Okulların etkililiğinde büyük öneme sahip olan aile katılımının fazla olduğu okullarda öğrencilerin akademik yönden daha başarılı oldukları belirlenmiştir (Ada ve Akan, 2007).

Okul ve aile, çocukların mevcut potansiyellerinin dışarı çıkması ve toplumun istediği ölçüde tutum geliştirmesini sağlama hedefi ile karşılıklı gayret gösterirler (Atayeter, 2004). Olumlu ve verimli bir eğitim alanı ancak öğretmen ve aile iş birliği ile oluşturulabilir. Çocuğun başarısına etki eden faktörler; ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, kültürel durumu, ailenin kullandığı dilin çocukla uyumu, ailenin bilgi birikimi ve tutumudur. Tüm bu faktörlerin çocuğun okulda öğrendiklerini destekler nitelikte olması başarıyı sağlar. Yapılacak iş birliğinde veli, eğitim sürecinin aktif bir üyesi olarak görülmeli ve destekçileri olmaları sağlanmalıdır. Çünkü amacına ulaşacak eğitim, ailenin ilgi ve yardımından geçer (Ataç, 2003).

Olumlu bir ilişkinin temellerini atmak için; veli toplantıları okulun amaçlarını ve faaliyetlerini tanıtmak, oluşturulacak iş birliği ile ilgili görüşleri paylaşmak üzere gereklidir. Nitelikli bir okul veli iletişiminin oluşturulabilmesi amacıyla ilişkiler rastlantısal olmamalı, okul ve veli iletişiminin sağlanması için görüşmeler ve toplantılar yıllık, aylık ve haftalık olarak planlanmalı, programla desteklenmelidir (Vural, 2005).

Aile desteğinin tam anlamıyla sağlanması, amacına uygun eğitim öğretim süreçlerinin görüşülmesi için aile ile okul arasındaki en iyi iş birliği ortamı veli toplantılarıdır. Sünbül ve Yavuz' a (2004) göre;

“Oluşan sorunları çözümlenmek, velilerin çocuklarının eğitiminde aktifliğini devam ettirmek hedefiyle kısmi zamanlarla toplantılar tertiplemek, toplantılara birlikte dâhil olmalarını istemek en faydalı metottur. Bu hedefle; resmî ve özel kurumlarda, kurum-aile ve öğretmenler arasında iş birliğini sağlamak, anne-babaları çocukların gelişim çağları ve başarı durumları hususunda bilgi sahibi yapmak, kurumu önemsemelerini istemek ve aktif bir biçimde eğitim çalışmalarına dâhil olmaları için bir eğitim-öğretim döneminde en az iki defa ve okul idaresinin gereksinim hissettiği vakitlerde veli toplantıları yapılmaktadır.”

Okullarda yapılan veli toplantıları hem öğretmen hem veli açısından bir fırsattır. Çünkü veli toplantıları yoluyla ailelere düzenli değerlendirmeler yapıp, ev çalışmaları ve çocukla ilgili gözlemler hakkında bilgiler verilir. Bu da değerlendirilen çocuğun faaliyetleri, akademik ilerlemesi ve sosyal durumu hakkında veliye yol gösterici ve yardımcı olur. Öte yandan, ailelerin çocuğun sınıfta ve farklı etkinliklerde katılımı hakkında öğretmenle uygun şekilde iletişim kurmasına ve koordinasyon sağlamasına yardımcı olur (Aykol, 2019). Çocuklar için tüm eğitim kademelerinde en önemli kaygı kaynaklarından birisi olan öğretmen-veli buluşmaları, öğretmenler için velileri ve aile ortamlarını daha iyi tanıma ve anlama imkânı, veliler için de çocuklarının günün önemli bir kısmını birlikte geçirdikleri sınıf öğretmenleri ile olan ilişki ve başarı durumlarını anlamak için paha biçilmez fırsatlardır. Bu anlamda da özellikle ilköğretim boyutunda sınıf öğretmenlerinin velilerle olan toplantılarının incelenmesi gereken bir problem durumundadır.

Bu araştırmanın temel amacı, velilerin veli toplantılarının verimliliğine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesidir. Bu amaca göre aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- * Veliler, okulda düzenlenen veli toplantılarından haberdar oluyor mu?
- * Velilere okulda düzenlenen toplantılardan önce toplantı ile ilgili yeterli bilgi (Toplantının gündemi, toplantının süresi vb.) veriliyor mu?
- * Veliler, okulda düzenlenen veli toplantılarına ne sıklıkla katılıyor?
- * Velilerin, katılmadığı toplantılar var ise bunlara katılmama nedenleri nelerdir?
- * Velilerin, toplantıların içeriğini (görüşülen konular, sunulan bilgiler vb.) yeterli ya da yetersiz bulma sebepleri nelerdir?
- * Veliler, toplantıları kendisi ve çocuğu için faydalı buluyor mu?
- * Veliler sınıf öğretmeni ile veli toplantıları dışında görüşme sağlıyorsa nasıl, ne sıklıkla ve hangi konularda görüşüyorlar?

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma olarak tasarlanmış olup veli toplantıları olgusu üzerine ilköğretim velileriyle görüşme yapılmıştır. Analizlerin kolay olması, görüşme yapılan kişiye kendini ifade etme imkânı, gerektiğinde derinlemesine bilgi sağlama gibi avantajları (Büyükköztürk, 2017) nedeniyle böyle bir durumun incelenebilmesi için yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme esnek soruların kullanılabilmesi, üst seviyede bilgi sağlayan nitel veri toplama aracıdır (Çepni, 2012; Ekiz, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırmada görüşlerine başvurulmuş çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılında Muş ilindeki ilkokullarda çocukları eğitim gören 104 veli oluşturmaktadır. Araştırmada Türkçe bilmeyen velilerin bölgede çok olmasından dolayı daha çok veliye ulaşılmaya çalışılmıştır. Örneklem grubu amaçlı örnekleme türlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme stratejisi ile belirlenmiştir. Maksimum çeşitliliğe dayalı örneklem oluşturmada amaç, genelleme yapmak için bu çeşitliliği sağlamak değildir, tam tersine çeşitlilik gösteren durumlar arasında herhangi ortak ya da paylaşılan olguların olup olmadığını bulmaya çalışmak ve bu çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya koymaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Araştırma kapsamında, ilkokullarda çocuğu eğitim alan velilere yönelik araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formunun ilk bölümünde velilerin yaşı, cinsiyeti, en son mezun oldukları okul, çocuk sayıları, öğrenim gören çocuk sayıları ile ilgili sorular sorulmuştur. Edinilen ön bilgiler ile elde edilen veriler yapılacak yorumlarda yol gösterici olmuştur.

Araştırmaya gönüllü olarak katılan velilerin yaş ortalaması 36,3'tür. Kadın veli sayısı 41, erkek veli sayısı 63'tür. Katılımcıların 4'ü sadece okuryazar, 12'si ilkokul mezunu, 16'sı ortaokul mezunu, 47'si lise mezunu ve 25'i üniversite ve üzeri düzeyde mezundur. Tek çocuğu olan katılımcı sayısı 2, iki çocuğu olan katılımcı sayısı 29, üç çocuğu olan katılımcı sayısı 32, dört çocuğu olan katılımcı sayısı 25, 5 ve üzeri çocuğu olan katılımcı sayısı 16'dır. Öğrenim gören tek çocuğu olan 26, iki çocuğu olan 42, üç çocuğu olan 23, dört çocuğu olan 13 katılımcı bulunmaktadır. Veriler bölge istatistiklerine uygun gözükmemektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak "Veli Toplantılarının Verimliliğine İlişkin Veli Görüşme Formu" kullanılmıştır. Form hazırlama sürecinde literatür taraması yapılmıştır. Eğitim bilimleri doçentliği olan 2 öğretim üyesinden görüş alınmıştır. Hazırlanan görüşme formu pilot uygulama amacıyla velilere sunulmuştur. Yapılan ön görüşmeler sayesinde formun anlaşılabilirliği test edilmiştir. Hazırlanan form 7 sorudan oluşmuştur.

Veri Analizi

Görüşme yoluyla elde edilen veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, toplanan verilerin derinlemesine analiz edilmesini gerektirir ve önceden belirgin olamayan temaların ve boyutların ortaya çıkarılmasına olanak tanır (Yıldırım & Şimşek, 2006). Bu amaçla gerçekleştirilen içerik analizinde olguyu açıklayabilecek temalar meydana getirilmiştir. NVivo nitel veri analiz programına yüklenen verileri araştırmacılar inceleyerek kodlamaları yapmıştır. Temaları, kategorileri ve alt kategorileri oluşturmuş ve bulguları yorumlamıştır. Miles ve Huberman'ın (1994) nitel araştırmalar için önerdiği formülle araştırmanın güvenilirliği hesaplanmıştır. Bilgisayar ortamına aktarılan görüşme verileri farklı iki doçent öğretim üyesi tarafından kodlanarak kategorilere ayrılmıştır. İki farklı araştırmacının görüş ayrılığı ve görüş birliği içinde oldukları maddeler hesaplanarak araştırmanın güvenilirliği .77 olarak hesaplanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma soruları çerçevesinde, ilkokullarda öğrencisi bulunan velilerin veli toplantıları ile ilgili görüşleri yer almaktadır. Bu doğrultuda, velilerin veli toplantılarından haberdar olma durumları, toplantıların içeriği hakkında bilgi sahibi olma durumları, toplantılara katılma durumları, toplantıların öğrenciye faydalı olma durumları ve yapılan veli toplantıları dışında öğretmenler ile iletişim sağlama durumları hakkında bilgilere yer verilmiş ve yorumlanmıştır. Ayrıca her bir araştırma sorusuna ilişkin kod ve kategorilerin yer aldığı tablo ve şekiller sunulmuştur.

Velilerin Veli Toplantılarından Haberdar Olma Durumları

Velilerin, veli toplantılarından haberdar olma durumlarına ilişkin görüşleri Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1. Velilerin Veli Toplantılarından Haberdar Olma Durumları

Durum	f
Evet, haberdar oluyorum	103
Hayır haberdar olmuyorum	1

Tablo 1'e göre; 104 katılımcının 103'ü okulda düzenlenen veli toplantılarından haberdar olduklarını belirtmiştir. Bu bulgu değerlendirildiğinde velilerin tamamına yakının veli toplantılarından haberdar edildikleri anlaşılmaktadır. Özellikle teknolojinin de son yıllardaki gelişiminin öğretmen-veli ya da okul idaresi-veli iletişimde çok sık kullanıldığı günümüzde bu da beklenen bir durum olarak değerlendirilmektedir.

Veli Toplantılarından Önce Veliye Yeterli Bilgi Verilme Durumu

Araştırmaya katılan velilerin “Okulda düzenlenen toplantılardan önce size toplantı ile ilgili yeterli bilgi (toplantının gündemi, toplantının süresi vb.) veriliyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 2’ de verilmiştir.

Tablo 2. Veli Toplantılarından Önce Veliye Yeterli Bilgi Verilme Durumu

Durum	f
Yeterli bilgi veriliyor	96
Yeterli bilgi verilmiyor	8

Tablo 2’ye göre; katılımcıların büyük kısmı (n=96) veli toplantılarından önce yeterli bilgiye ulaştıklarını belirtmektedir. Sınıf öğretmenlerinin ya da ilkökul yöneticilerinin velilere sadece toplantı yeri ve saatini bildirmeyip aynı zamanda toplantıda konuşulacak konular, toplantının planlanan süresi, veliyle paylaşılacak bilgiler ve velilerden beklentileri anlamında paylaşımın olması şüphesiz toplantıların verimliliğini en çok etkileyecek hususlardandır. Bu anlamda ulaşılan bulguların toplantı öncesi bilgi paylaşımı yeterliğini gösterdiği anlaşılmaktadır denilebilir.

Velilerin Veli Toplantılarına Katılma Durumları ve Katılmama Nedenleri

Araştırmaya katılan velilerin, veli toplantılarına ne sıklıkla katıldıklarına ilişkin görüşlerine Tablo 3’ de yer verilmiştir.

Tablo 3. Velilerin Veli Toplantılarına Katılma Sıklıkları

Durum	f
Her zaman	31
Sıklıkla	59
Bazen	14

Katılımcıların büyük kısmı (n=59) veli toplantılarına sıklıkla katıldıklarını belirtmişlerdir. 31 katılımcı her zaman katıldığını, 14 katılımcı bazen katıldığını belirtmiştir. Araştırmada velilerin yapılan veli toplantılarına katılım düzeyi ya da sıklıklarının beklenenden düşük olduğu ifade edilebilir. Yaklaşık olarak velilerin sadece üçte birinin her zaman veli toplantılarına katıldıkları göz önüne alınırsa bu durumun sebepleri de önem arz etmektedir.

Araştırmaya katılan velilerin, katılmadıkları veli toplantılarına katılmama sebeplerine ilişkin görüşlerini sunan yanıtlar Tablo 4’ de verilmiştir.

Tablo 4. Velilerin Veli Toplantılarına Katılmama Sebepleri

Durum	f
Sağlık sorunları	12
İşe bağlı nedenler	64
Evdeki çocukların bakımı	26
Para talebi kaygısı	1
Şehir dışında olma	42

Velilerin veli toplantılarına katılmama sebepleri kapsamında 5 temaya ulaşılmıştır. Bunlar “işe bağlı nedenler” (n=64), “şehir dışında olma” (n=42), “evdeki çocukların bakımı” (n=26), “sağlık sorunları” (n=12) ve “para talebi” (n=1) şeklindedir. Bazı velilerin görüşleri şu şekildedir.

V28 “Evde küçük çocuklarım olduğu için katılmıyorum.”

V21 “Şehir dışında çalıştığım için vakit bulamıyorum.”

Velilerin özellikle de ilkökul düzeyindeki çocuklarının veli toplantılarına katılmama sebepleri belki diğer kademelerdeki çocuklardan daha önemlidir. Araştırmada elde edilen bulgulara bakıldığında velilerin daha çok işle ilgili durumları ve il dışında olma durumları gibi mazeretleri beyan ettikleri anlaşılmaktadır. Diğer bir sebep olarak da evdeki diğer çocukların bakımlarının mazeret olarak gösterilmesi daha çok kadınları veli toplantılarına gitmeyle ilgili durumlarını vurgulamaktadır. Araştırmaya katılan velilerin çocuk sayılarına bakıldığında velilerin dörtte üçünün 2 ve daha fazla çocuğu olduğu görüldüğünden doğal bir sonuçtur denilebilir.

Veli Toplantılarının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Aşağıda görülen Tablo 5’ te velilerin, veli toplantılarının yeterlilik durumuna ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 5. Velilerin Veli Toplantılarının Yeterlilik Durumuna İlişkin Görüşleri

Durum	f
Yeterli	82
Yetersiz	22

Araştırmaya katılan velilerden 82 veli, veli toplantılarını yeterli bulmuştur. 22 veli, veli toplantılarını yeterli bulmamıştır. Veli toplantılarını yetersiz bulan velilerin, yetersiz bulma nedenlerine bakıldığında 6 temaya ulaşılmıştır. Velilerin 22' si veli toplantılarını yetersiz bulmuştur. Yapılan analiz sonucunda ulaşılan 6 temaya bakıldığında “yetersiz bilgi verilmesi” (n=9), “sonuca ulaşamama” (n=8), “istenen konuların görüşülememesi” (n=4), “toplantıların kısa sürmesi” (n=4), “sadece okul ihtiyaçlarının görüşülmesi” (n=3) ve “velilerin yetersizliği” (n=2) şeklinde görüşlerin toplandığı görülmektedir. Bazı katılımcı velilerin görüşleri şu şekildedir.

V86 “Genel geçer konular üzerine konuşuyor. Toplantılar gerekli olduğundan değil mecburiyetten ötürü yapılıyor.”

V21 “Evet toplantıları yeterli buluyorum.”

Velilerin veli toplantılarının yeterliliğiyle ilgili genel olarak verimlilik ve paylaşım imkânları açısından toplantıları yeterli buldukları görülmekle birlikte velilerin yaklaşık beşte birinin bu açıdan sıkıntılı gördükleri durumlar olduğu anlaşılmaktadır. Bu görüşler incelendiğinde de toplantılarda yetersiz bilgi paylaşımı olduğu ve sonuca ulaşmayan konuların konuşulduğu görülmektedir. Bu da toplantılarda sınıf öğretmenlerinin demokratik bir yönetim göstermesi ve paylaşım ortamı yaratmasının önemini ortaya çıkarmaktadır.

Velilerin Veli Toplantıları Dışında Öğretmenlerle İletişim Kurma Durumları, İletişim Kurma Sıklıkları ve İletişim Konuları

Velilerin veli toplantıları dışında öğretmenler iletişim kurma durumlarına ilişkin elde edilen bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Velilerin Veli Toplantıları Dışında Öğretmenler İletişim Kurma Durumları

Durum	f
Evet, görüşme sağlıyorum	101
Hayır, görüşme sağlamıyorum	3

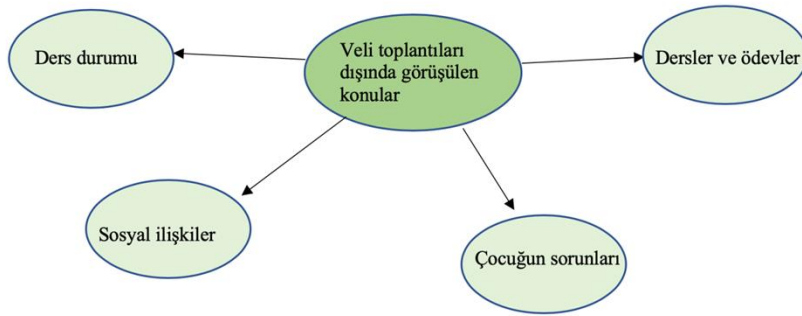
Araştırma sonuçlarına göre velilerin 101’i veli toplantıları dışında da öğretmenler ile iletişim kurmaktadır. 3 veli ise toplantılar dışında iletişim kurmamaktadır. Araştırmaya katılan velilerin bazılarının veli toplantılarına her zaman katılmadıkları bulgusuyla beraber değerlendirildiğinde velilerin toplantılara katılmama ya da ihtiyaç durumunda sınıf öğretmenleriyle görüşebilmeleri önemli ve değerlidir. İletişim çağında hem sınıf öğretmenlerinin hem de velilerin bu durumu beklenen bir bulgudur.

Veli toplantıları dışında öğretmenle iletişim kuran velilerin iletişim sıklığına ilişkin elde edilen bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Veli Toplantıları Dışında Öğretmenle İletişim Kuran Velilerin İletişim Sıklığı

Durum	f
Sık sık	79
Bazen	22

Araştırmada velilerin 22’si bazen, 79’u sık sık veli toplantıları dışında öğretmenlerle iletişim kurduklarını belirtmişlerdir. Gereken durumlara göre velilerin sınıf öğretmenlerine ulaşabildikleri anlaşıldığından toplantı dışı iletişim kanallarının da çokluğu bu açıdan avantajdır denilebilir. Araştırmaya katılan velilerin toplantılar dışında kurdukları iletişimde gündeme gelen konular da aşağıdaki şekilde sunulmuştur.

Şekil 1. Veli Toplantıları Dışında Öğretmenle İletişim Kuran Velilerin Görüştükları Konular

Yapılan analiz sonucunda veli toplantıları dışında öğretmenle iletişim kuran velilerin görüşlerine bakıldığında 4 ayrı temaya ulaşılmıştır. Bunlar “çocuğun ders durumu” (n=83), “çocuğun sosyal ilişkileri” (n=71), “çocuğun sorunları” (n=52) ve “dersler ve ödevler” (n=33) şeklindedir. Araştırmaya katılan bazı velilerin görüşleri şu şekildedir:

V₇₂ “Bazen ders, ödev sormak için.”

V₅₃ “Görüşmede çocuğun dersleri hakkında, davranışları hakkında bilgi alıyorum.”

Velilerin görüşleri incelendiğinde toplantılar dışında sınıf öğretmenleriyle konuştukları konuların öğrencilerin ders durumları ve sosyal ilişkiler üzerine olduğu anlaşılmaktadır. Çocukların sorun durumlarıyla ödev durumlarının da öğretmen-veli iletişiminde gündeme geldiği görülmektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada ilkokullarda öğrencileri bulunan velilerin, veli toplantılarıyla ilgili görüşleri belirlenmiştir. Velilerin veli toplantılarından haberdar olma durumları, toplantıların içeriğiyle ilgili bilgi sahibi olma durumları, toplantılara katılma durumları, toplantıların öğrenciye fayda sağlama durumları ve toplantı dışında öğretmen ile iletişim sağlama durumlarına ilişkin görüşleri çalışmada incelenmeye çalışılmıştır.

Araştırma bulguları doğrultusunda, velilerin veli toplantılarına katılmama sebepleri kapsamında 5 temaya ulaşılmıştır. Bunlar “işe bağlı nedenler”, “şehir dışında olma”, “evdeki çocukların bakımı”, “sağlık sorunları” ve “para talebi kaygısı” şeklindedir. Aslanargun’un (2007) aktardığına göre aileler, eğitim kurumlarına ilgi göstermeme sebeplerini yoğun iş temposuna ve kendi eğitim seviyelerinin eksik olmasına bağlarken bazı veliler eğitim kurumuna yönelik ilgisizlik sebebini, öğretmen ve kurum yöneticilerin kendilerine yeteri kadar ilgi göstermemesi olarak belirtmişlerdir. Çelik (2005) de araştırmasında velilerin okul aile birliği hakkında gerekli bilgi sahibi olunmaması, velilerin ekonomik sorunlarının okul çalışmalarına katılmalarını ve eğitim kurumuyla iletişimine engel olması, velilerin toplantıları ekonomik amaçlı toplantılar olarak görmeleri ve ana babanın çalışıyor olması gibi etkenlerin öğretmen ve yöneticilerin okul- aile ilişkilerinde en çok sorun yaşadıkları konulardan olduğunu belirtmiştir.

Araştırmada iki ve üzeri öğrenim gören çocuğa sahip velilerin, veli toplantılarına katılmama nedenleri, işe bağlı nedenler ve evdeki çocukların bakımı olduğu anlaşılmıştır. En son mezun olduğu okul lise ve üniversite olan velilerin diğer velilere göre veli toplantısına katılma durumunun fazla olduğu anlaşılmıştır.

Velilerin büyük kısmı veli toplantılarını yeterli bulurken; yetersiz bulanların bu görüşlerindeki en büyük nedenleri verilen bilgilerin yetersiz olmasıdır. Toplantıları yetersiz bulan velilerin görüşlerine bakıldığında Sünbül ve Yavuz’un (2004) çalışmasında benzer bulgular ifade edilmiştir. Sünbül ve Yavuz’ a (2004) göre ilkokul öğretmenlerinin ve öğrenci velilerinin, toplantılarda aralarında iletişimsizlik olduğu, veli toplantılarında sınıfın materyal problemlerinden söz edildiği, toplantıların istekleri karşılamadığı bulgusu elde edilmiştir.

Velilerin büyük kısmı veli toplantılarını kendileri ve çocukları için faydalı bulmaktadır. Neredeyse bütün veliler, toplantılar dışında da sınıf öğretmeniyle iletişim kurmakta ve bu iletişimi sık sık gerçekleştirmektedir. Toplantılar dışında görüşülen konuların başında ise çocuğun ders durumu gelmektedir. Velilerin büyük kısmı toplantıları faydalı ve yeterli bulmaktadır.

ÖNERİLER

Araştırmada ulaşılan sonuçlar doğrultusunda şu öneriler getirilebilir; Okullarda veli katılım düzeyini arttırmanın yolu iletişimin arttırılmasıdır. Sağlıklı iletişim ağının oluşturulması için velilerin sağlıklı iletişim konusunda uzman kişilerce bilgilendirilmesi gerekmektedir. Velilerin toplantılara, iş ve il dışında olma ya da evde küçük çocukların olması gibi durumlarda katılmamasına karşı toplantıların çevrimiçi düzenlenmesi sağlanabilir. 2019-2020 eğitim öğretim yılında Covid-19 Salgını sebebiyle eğitimler ve toplantılar çevrimiçi duruma gelmiş bulunmaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında da çevrimiçi eğitim süreci değişik bölge ve değişik zamanlarda devam etmiştir. Sadece salgın döneminde değil, normal zamanlarda da velilerin katılımı arttırmak için salgın döneminin topluma sağladığı ender kazanımlardan biri olarak teknoloji kullanımı yoluyla toplantılar çevrimiçi olarak düzenlenebilir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANI

Yazarlar aralarında çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

EXTENDED SUMMARY

PARENTS' VIEWS ON THE EFFICIENCY OF PARENT MEETINGS**INTRODUCTION**

The 21st century serves as a process by which the importance of family is maximized in the school-family-society trivet. Today, families carry more important burdens on their shoulders due to the problems arising from the spiral created by globalization and technology in parallel, as well as the "new normalities" encountered in the Covid-19 pandemic environment, one of the biggest pandemics in the world. Parents' increasing follow-up, interest, concern and anxiety are common today when the institutions, the symbols of formal education called schools, cannot be opened and the educational environments are constructed inside the houses with wireless networks.

There are some factors that families should be aware in order to increase the quality of education and ensure the child's achievement. These factors include creating a peaceful and happy family atmosphere at home, preparing a suitable studying environment free from any distractions, establishing reading hours at home, having realistic expectations from the child in accordance with his/her level, getting the child to take over the responsibility of assignments, turning off the television, talking to the teachers frequently, being realistic while praising their achievements and avoiding the wrong attitudes and discourses that will upset the child's morale and cause him/her anxiety (Saygılı, 2013).

When a child begins receiving education from an institution, schools take over a part of the education that starts with the parents. However, the family can never completely ignore their child's education (Şişman, 2000). Şad (2012) reported "family involvement is significant to increase efficiency in education. Family involvement is defined as parents' participation in their children's educational process. In this respect, some types of family involvement include talking to children about school, helping and checking assignments, taking part in school activities, going to school to meet one-on-one with teachers or attend parent-teacher meetings.

Starting from primary school and covering high school, family involvement has positive contributions to children's development and their school life. (Titiz & Tokel, 2015). Students have been noted to have more academic achievement in schools where family involvement is higher (Ada & Akan, 2007).

The school and family spend mutual efforts with the aim of helping the children come out of their current potential and to develop an attitude to the extent desired by the society (Atayeter, 2004). A positive and productive educational environment can only be created with the cooperation of teachers and families. Factors influencing the child's achievement are socio-economic level of the family, their cultural status, the compatibility of the language used by the family with the child, the family's knowledge and attitude. All these factors supporting what the child learns at school ensure achievement. Therefore, parents should be considered as an active member of the educational process and they should be assured to be supporters since the education depends on the family's interest and support (Ataç, 2003).

Parent meetings are fundamental to lay the foundations of a positive relationship by introducing the school' objectives and activities, and sharing the views on the cooperation. Relationships should not be coincidental in order to create a qualified school-parent communication, meetings and interviews should be planned annually, monthly and weekly to ensure school-parent communication and supported by a program (Vural, 2005). Parent meetings are the best cooperation environment between the family and the school in order to provide full family support and to discuss educational processes for its purpose.

Parent meetings at schools are an opportunity for both teachers and parents as regular evaluations are made and information is provided about assignments and observations about the child, which guides and helps parents be familiar with the child's activities, academic progress and social status. On the other hand, it helps families to communicate and coordinate with the teacher appropriately about the child's participation in classroom and in different activities (Aykol, 2019). One of the most significant sources of anxiety for children at all educational levels, teacher-parent meetings are invaluable opportunities for both teachers to get to know and understand parents and family environments better, and parents to understand their children's relationship and success with their classroom teachers with whom their children spend a significant part of the day. In this regard, parent meetings, especially in primary school, is a problem that needs to be examined.

This study aims to evaluate parents' views on the efficiency of parent meetings. In service of this aim, answers to the following questions were sought:

* Are parents informed about the parent meetings at school?

- * Are parents provided sufficient information about the meeting (the agenda of the meeting, the duration of the meeting, etc.) before the meetings are held at school?
- * How often do parents attend parent-teacher meetings at school?
- * If there are meetings that parents cannot attend, what are the underlying reasons for not attending?
- * What are the reasons why parents find the content of the meetings (discussed topics, information, etc.) sufficient or insufficient?
- * Do the parents find meetings beneficial for themselves and their child?
- * If parents meet with the classroom teacher apart from parent meetings, how, how often and on what subjects do they meet?

METHOD

This study was constructed on a qualitative research design, and interviews were conducted with primary school parents on the phenomenon of parent meetings. Semi-structured interview technique was used for its advantages such as ease of analysis, opportunity to express oneself to the interviewee, and providing in-depth information when necessary (Büyüköztürk, 2017). Semi-structured interview is a qualitative data collection tool that provides higher level information and flexible questions (Çepni, 2012; Ekiz, 2013).

The working group included 104 parents whose children received primary school education in Muş during the 2018 and 2019 academic year. More parents were reached due to the presence of parents who do not speak Turkish in the region. The participants were chosen by the maximum variation sampling method, which is one of the purposive sampling types. The purpose of creating a sample based on maximum variation is not to provide this diversity in order to generalize, on the contrary, it is to try to find out whether there are any common or shared phenomena among the diverse situations and to reveal the problem's different dimensions according to this diversity (Yıldırım & Şimşek, 2006).

This study employed "Parent Interview Form on the Efficiency of Parent Meetings" as a data collection tool. Literature review was made during the form preparation process. Some views were received from two faculty members who are associate professors in the department of educational sciences. The interview form was presented to the parents for pilot study. The intelligibility of the form was tested thanks to the preliminary interviews. The final version of the form consists of 7 questions.

Content analysis was used during data analysis. Content analysis requires an in-depth analysis of the collected data and allows to reveal themes and dimensions that are not predetermined before (Yıldırım & Şimşek, 2006). In this context, themes were created for explaining the phenomenon. The researchers analyzed and coded the data transferred into the NVivo qualitative data analysis program. They created themes, categories and subcategories, and then interpreted the findings. The reliability of the research was calculated with the formula proposed by Miles and Huberman (1994) for qualitative research. The interview data transferred to the computer environment were coded and categorized by two different associate professors. The reliability of the research was calculated as .77 by calculating the disagreement and agreement between two different researchers.

FINDINGS

The first part of the semi-structured interview form prepared by the researchers for the parents whose children learn at primary schools includes questions regarding the parents' age, gender, the school they graduated from, the number of children, and the number of studying children. The obtained data with the preliminary information served as a guide to make comments on the issue.

The average age of the parents who voluntarily participated in the study is 36.3. Among the participants, 41 are females, and 63 are males. 4 of the participants are literate only, 12 of them are primary school graduates, 16 of them are secondary school graduates, 47 are high school graduates and 25 are university graduates or higher. The number of participants with only child is 2, those with two children is 29, the parents with three children is 32, those with four children is 25, the number of participants with 5 or more children is 16. Besides, 26 participants have one child who studies, 42 with two children, 23 with three children and 13 with four children.

Most of the participants (n=96) reported that they obtained sufficient information before the parent meetings. Most of the participants (n=59) stated that they frequently attended parent meetings. 31 participants always attended the meeting, while 14 participants sometimes participated. 82 parents were reported to find parent meetings sufficient; whereas 22 of whom found the parent meetings insufficient. The results also indicated that 101 of the parents communicated with the teachers apart from the parent meetings, while 3 parents did not. 22 of the parents stated that they sometimes communicated with the teachers apart from parent meetings, while 79 of them frequently met.

RESULTS AND DISCUSSION

This study aims to obtain information regarding the parents' awareness of the parent meetings, their knowledge of the content of the meetings, their participation in the meetings, the usefulness of the meetings to the students, and communicating with the teachers apart from the parent meetings. Accordingly, the results revealed that 103 out of the 104 participants were aware of the parent meetings held at school. This paved the way for the fact that almost all of the parents were informed about the parent meetings. The fact that primary school teachers or administrators not only inform the parents about the meeting place and time, but also share the topics to be discussed in the meeting, the planned duration of the meeting, the information to be shared with the parents and their expectations from the parents is undoubtedly one of the significant issues that will mostly affect the efficiency of the meetings.

The reasons why parents could not attend parent meetings were categorized into 5 themes: "work related reasons" (n=64), "being out of town" (n=42), "child care at home" (n=26), "health problems" (n=12) and "money demand" (n=1). 6 themes emerged within the scope of the reasons why parents found the parent meetings insufficient.

The 6 themes emerging as a result of the analysis were identified as "insufficient information" (n=9), "not being able to reach a conclusion" (n=8), "not being able to discuss the desired topics" (n=4), "meetings taking a short time" (n=4), "negotiating only school needs" (n=3) and "inadequacy of parents" (n=2). Considering the views of the parents who communicated with the teacher apart from the parent meetings, 4 different themes emerged as "child's education status" (n=83), "child's social relations" (n=71), "child's problems" (n=52) and "courses and assignments" (n=33).

Due to the Covid-19 Outbreak in the 2019-2020 academic year, trainings and meetings have become online. The online educational process continued in different regions and at different times during the 2020 and 2021 academic year. Meetings may be held online through the use of technology which is one of the rare gains that the pandemic period provides to the society in order to increase parent involvement not only during the pandemic period but also at normal times.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş. & Akan, D. (2007). Değişim sürecinde etkili okullar. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 343-373.
- Altinköprü, T. (2004). *Çocuğun Başarısı Nasıl Sağlanır? (12. Baskı)*. Hayat Yayınları.
- Aslanargun, E. (2007). Okul-aile işbirliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışması. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 119-135.
- Ataç, F. (2003). *Öğretmen İçin Öğrenci Psikolojisi Önce Ruhsal Eğitim*. Epsilon Yayıncılık.
- Atayeter, H. (2004). *İlköğretim okullarında okul-aile işbirliği (Diyarbakır il örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Aykol, B. G. (2019). *Öğretmen ve veli görüşlerine göre ailenin eğitime katılımı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Cömert, D. (2002). *Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımının önemi: Aile-çocuk ve kurum* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Çelik, N. (2005). *Okul aile ilişkilerinde yaşanan sorunlar* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Çepni, S. (2012). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. Celepler Matbaacılık.
- Ekiz, D. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Erdoğan, Ç. & Demirkasimoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri, *Educational Administration: Theory and Practice*, 16(3), 399-431.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Source book (2. Baskı)*. SAGE Publications.
- Saygılı, S. (2013). *Çocuklarda Davranış Bozuklukları*. Elit Kültür Yayınları.
- Sümbül, A.M. & Yavuz, M. (2004). *İlköğretim okulu öğretmen ve velilerin toplantıları hakkında görüş ve beklentilerinin karşılaştırılması olarak incelenmesi*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Şad, S. N. (2012). İlköğretim öğrencilerinin Türkçe, matematik ve fen ve teknoloji derslerindeki başarılarının yordayıcıları olarak aile katılımı görevlerinin incelenmesi. *Eurasian Journal of Educational Research*, 49, 173-196.
- Şentürk, M. & Demir, M. K. (2019). Aile faktörünün ilköğrencilerinin akademik başarılarına etkisinin incelenmesi. *The Journal of Social Sciences*, 6(43), 566-586.
- Şişman, M. (2000). *Öğretmenliğe Giriş (2. Baskı)*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Titiz, H. & Tokel, A. (2015). Parents' expectations from teachers and school administrators regarding school-family cooperation development. *International Journal an New Trends in Education and Their Implication*, 6(2), 172-186.
- Tomanbay, İ. (1999). *Sosyal Çalışma Sözlüğü*. Selvi Yayınevi.
- Varış, F. (1997). *Eğitim bilimine giriş*. Alkım Yayınları.

Vural, B. (2005). *Öğrenci Başarısı İçin, Okul Aile Birlikteliği (3.Baskı)*. Hayat Yayınları.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6.Baskı)*. Seçkin Yayıncılık.